

Politika

ASV ir konstitucionāla, federatīva republika, kurā prezidents ir valsts galva, valdības vadītājs un augstākā persona divpalātu likumdošanas un vēlēšanu sistēmā. ASV ir trīs līmeņu valdība – federālā, štatu un pašvaldību. Federālā valdība ir galvenā ASV valdības sistēma, kas atrodas Vašingtonā, Kolumbijas apgabalā, bet jebkurš iedzīvotājs ārpus valsts galvaspilsētas ir pakļauts vismaz trīs valdībām – federālajai, štata un apgabala. Katram valdības līmenim ir sava politiskā sistēma, kas pakļaujas augstāko līmeņu ierobežojumiem. Šādas valsts sistēmas cēloņi ir meklējami valsts vēsturiskajā izcelsmē – ASV veidojusies, apvienojoties vairākiem štatiem, kuriem katram bija jau sava politiskā sistēma.

Par jauno un pirmo melnādaino ASV prezidentu 2008.gada 4.novembrī valsts prezidenta vēlēšanās kļuva ASV senāta Ilianosas štata senators, demokrātiskās partijas pārstāvis Baraks Obama (dzimis 04.08.1961.). ASV prezidenta pienākumus Baraks Obama sāka pildīt 2009.gada 20.janvārī.

Federālā valdība

ASV Federālā valdība sastāv no Likumdošanas orgāna (Kongresa vadībā), Izpildu orgāna (Prezidenta vadībā) un Tiesu orgāna (Augstākās Tiesas vadībā). Šie trīs orgāni tika izveidoti, lai garantētu pilnvaru nodalīšanu savā starpā. Konstitūcija paredz, ka Federālajai valdībai ir sekojošas funkcijas: aizsardzība, ārietas, naudas izdošana un pārvaldība, starptautiskās tirdzniecības un attiecību veidošana, cilvēktiesību aizsardzība. Papildus Konstitūcijā norādītajām pilnvarām, federālā valdība ar Augstākās Tiesas atbalstu ir paplašinājusi savu darbības sfēru, iekļaujot arī izglītības un labklājības jautājumu risināšanu, balstoties uz atsevišķiem Konstitūcijas pantiem.

Likumdošana

ASV Kongress ir federālās valdības likumdošanas orgāns, kas sastāv no divām palātām – Pārstāvju palātas un Senāta. Pārstāvju palātā ir 435 locekļi, kuri katrs pārstāv kādu kongresa apgabalu un tiek ievēlēti uz diviem gadiem. Pārstāvju palātas locekļi tiek ievēlēti proporcionāli iedzīvotāju skaitam ASV štatos. Savukārt Senātā katrs štats tiek pārstāvēts ar diviem locekļiem, neatkarīgi no iedzīvotāju skaita konkrētajā štatā. Senātā ir 100 locekļi, kas tiek ievēlēti uz sešiem gadiem. Kongresa pilnvaras ir ierobežotas un sastāv tikai no tām, kas minētas Konstitūcijā, pārējās pilnvaras pieder atsevišķiem štatiem un iedzīvotājiem. Vienīgā papildus funkcija Kongresam ir tiesības pieņemt likumus, kas ir vajadzīgi un atbilstoši esošo pilnvaru izpildei.

Izpildu vara

Visa izpildvara federālajā valdībā pieder ASV prezidentam, bet bieži vien daļa varas tiek deleģēta Kabineta locekļiem. Prezidentu un viceprezidentu ievēl vēlēšanu kolēģija uz četriem gadiem, kuru laikā abām amatpersonām jākalpo kopā. Vēlēšanu kolēģija sastāv no ASV štatu pārstāvjiem, kas tiek iecelti kolēģijā proporcionāli štatu reprezentācijai abās Kongresa palātās. Kongresam ir tiesības ierobežot prezidenta izpildvaru, taču šīs tiesības tiek izmantotas ļoti reti. Prezidents nevar ierosināt likumprojektus, taču prezidenta paraksts ir nepieciešams, lai pārvērstu Kongresa likumprojektus likumos. Turklāt prezidentam ir tiesības uzlikt veto Kongresa likumprojektiem, savukārt Kongress var atcelt prezidenta veto divu trešdaļu vairākuma balsojumā abās palātās. Kongresa galīgā vara pār prezidentu ir lēmums ierosināt lietu par prezidenta atcelšanu no viņa amata caur Palātas balsojumu, Senāta izskatīšanu un Senāta balsojumu. Prezidenta pienākumos ietilpst aptuveni 2000 Senāta apstiprinātas vizītes pie Kabineta locekļiem un vēstniekiem, izpildu pavēļu un apzēlošanu izdošana, kā arī citi konstitucionāli pienākumi. Lai arī prezidenta konstitucionālā loma var likties salīdzinoši ierobežota, ASV prezidenta amats tiek uzskatīts par visietekmīgāko visā pasaulē. ASV viceprezidents ir nākamā svarīgākā valsts amatpersona aiz prezidenta un darbojas kā Senāta prezidents ar tiesībām izšķirt balsojumu. Prezidenta Kabineta locekļi ir atbildīgi par dažādu valsts departamentu administrēšanu. Šiem departamentiem un to vadītājiem ir nozīmīga reglamentējoša un politiskā vara un tie ir atbildīgi par federālo likumu izpildi. Pašlaik darbojas sekojoši departamenti, kas var tikt uzskatīti par analogiem ministrijām:

- Lauksaimniecības departaments
- Tirdzniecības departaments
- Aizsardzības departaments
- Izglītības departaments
- Enerģētikas departaments
- Veselības un cilvēkresursu departaments
- Iekšējās drošības departaments
- Mājokļu un pilsētvides attīstības departaments
- Tieslietu departaments
- Nodarbinātības departaments
- Valsts departaments

- Iekšlietu departaments
- Valsts kases departaments
- Transporta departaments
- Veterānu lietu departaments

ASV departamentu raksturojums

Lauksaimniecības departaments¹

Lauksaimniecības departamenta mērķis ir zemkopības, lauksaimniecības un pārtikas ražošanas politikas izstrāde un izpilde. Departaments cenšas apmierināt zemkopju un lauksaimnieku vajadzības, kā arī attīstīt lauksaimniecisko ražošanu un tirdzniecību, nodrošināt pārtikas kvalitāti, aizsargāt dabas resursus, attīstīt lauku rajonus.

Tirdzniecības departaments²

Šī Kabineta departamenta galvenā funkcija ir attīstīt valsts ekonomisko izaugsmi. Sākotnēji tas tika izveidots kā Tirdzniecības un darba departaments, taču jau pēc 10 gadiem, 1913. gada 4. martā tas tika pārveidots par Tirdzniecības departamentu, bet aģentūras un biroji, kas specializējās nodarbinātības jautājumos tika apvienoti zem Nodarbinātības departamenta. Departamenta misija ir „darba vietu radīšanas veicināšana un dzīves līmeņa uzlabošana visiem amerikāņiem, radot infrastruktūru, kas veicina ekonomisko izaugsmi, tehnoloģisko konkurētspēju un pastāvīgu attīstību”. Starp departamenta pienākumiem ietilpst arī ekonomisko un demogrāfijas datu apkopošana uzņēmējdarbības un valdības lēmumu pieņemšanai, patentu un preču zīmju piešķiršana, ražošanas standartu izveides atbalstīšana. Tirdzniecības departamentam ir šādas apakšvienības:

- Rūpniecības un drošības birojs – kontrolē tādu preču kā ieroči un munīcija eksportu un rūpniecību, kā arī cenšas samazināt draudus valsts drošībai.
- Ekonomikas un statistikas administrācija – sastāv no diviem birojiem – Ekonomikas analīzes biroja un Skaitīšanas (census) biroja, kas savā starpā kooperējas, lai iegūtu, analizētu un izplatītu valsts ekonomikas un demogrāfijas datus.
- Ekonomikas attīstības administrācija, kuras galvenā funkcija ir pabalstu piešķiršana ekonomiski mazattīstītajiem sabiedrības slāņiem.
- Starptautiskās tirdzniecības administrācija – šī aģentūra nodarbojas ar ASV rūpniecības preču, ne lauksaimniecības patēriņa preču un dažādu servisu eksporta veicināšanu.
- Minoritāšu uzņēmējdarbības attīstības aģentūra veicina minoritāšu uzņēmumu izaugsmi un konkurētspēju.
- Nacionālā okeāna un gaisa telpas administrācija – aģentūra, kas atbild par okeāna un gaisa telpas stāvokli un izmantošanu.
- Nacionālā telekomunikāciju un informācijas administrācijas galvenais uzdevums ir konsultēt Prezidentu telekomunikāciju politikas jautājumos.
- Patentu un preču zīmju ofiss – nodrošina patentu un preču zīmju aizsardzību ASV ražotājiem un uzņēmējiem.
- Tehnoloģiju administrācija – aģentūra, kas sadarbojas ar ASV rūpniecības nozarēm, lai veicinātu to konkurētspēju. Šajā aģentūrā ir apvienotas trīs apakšaģentūras – Nacionālais standartu un tehnoloģijas institūts, Nacionālais tehniskās informācijas serviss un Tehnoloģijas politikas ofiss.

Aizsardzības departaments³

Aizsardzības departaments ir ASV Kabineta lielākais departaments. Departaments kontrolē ASV militāros spēkus un tā galvenā mītne atrodas Pentagonā. Aizsardzības departamentam ir šādas struktūrvienības:

- Aizsardzības sekretāra ofiss
- Militārie departamenti (bruņotie spēki, jūras flote un gaisa flote)
- Armijas ģenerālštābs
- Kaujas vienības, kas katra atbild par kādu konkrētu reģionu
- Aizsardzības aģentūras
- Aizsardzību papildinošo darbību departaments

Izglītības departaments⁴

Izglītības departaments kā atsevišķa struktūrvienība no Veselības, izglītības un labklājības departamenta tika atdalīts 1980. gadā. Tas ir vismazākais no visiem Kabineta departamentiem un tajā strādā tikai nedaudz vairāk kā 4000 darbinieku. Izglītības departamenta funkcijas ir federālo

¹ <http://www.usda.gov/wps/portal/usdahome>

² <http://www.commerce.gov/>

³ <http://www.defenselink.mil/>

⁴ <http://www.ed.gov/index.jhtml>

fondu līdzekļu sadale izglītībai, ASV skolu datu apkopošana, izglītības jautājumu aktualizēšana un vienlīdzīgu tiesību uz izglītību nodrošināšana.

Enerģētikas departaments⁵

Šis departaments ir atbildīgs par ASV enerģētikas politiku un kodoldrošību. Departamenta darbības laukā ietilpst valsts kodolieroču programma, kodolreaktoru ražošana ASV jūras flotei, enerģijas saglabāšana, ar enerģētiku saistīta izpēte, radioaktīvo atkritumu iznīcināšana un pašmāju enerģijas ražošana. Lielākoties departamenta aktivitātes tiek sponsorētas ar tā nacionālo laboratoriju sistēmas palīdzību.

Veselības un cilvēkresursu departaments⁶

Departamenta mērķis ir aizsargāt amerikāņu veselību un nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos servissus. Departaments pārvalda vairāk kā 300 dažāda spektra programmas, kas galvenokārt ir domātas cilvēku veselības un labklājības uzlabošanai.

Iekšējās drošības departaments⁷

Departamenta funkcija ir pasargāt ASV iedzīvotājus no kaitējuma un īpašumu no bojājumiem. Šis departaments tika radīts, saplūstot kopā vairākām federālām aģentūrām, kas bija kā atbildes reakcija uz teroristu uzbrukumiem 2001. gada 11. septembrī. Lai arī diskutabli, bet departamenta rīcība ir bijusi noderīga, atklājot vairākus vietējos terorisma draudus.

Mājokļu un pilsētvides attīstības departaments⁸

Departaments tika nodibināts 1965. gadā, lai izstrādātu un ieviestu mājokļu politiku, kā arī veidotu pilsētvides attīstības politiku. Šobrīd mājokļu jautājumu risināšana ir departamenta primārais uzdevums.

Tieslietu departaments⁹

Tieslietu departaments radīts, lai ieviestu likumus un aizsargātu ASV intereses saskaņā ar likumu, kā arī lai nodrošinātu godīgu un taisnīgu tiesu visiem iedzīvotājiem. Laika gaitā departaments ir kļuvis par pasaules lielāko juridisko iestādi un centrālo aģentūru federālo likumu ieviešanai.

Nodarbinātības departaments¹⁰

Nodarbinātības departaments ir atbildīgs par darba drošības, samaksas un slodzes jautājumiem, kā arī par bezdarbnieku pabalstu un citiem nodarbinātības jautājumiem. Departamenta darbība galvenokārt tiek koordinēta caur atsevišķām ASV štatu darba departamenta komitejām.

Valsts departaments¹¹

Šis departaments ir ASV Kabineta ārlietu aģentūra, kas ir ekvivalents citu valstu ārlietu ministrijām. Departamenta galvenā funkcija ir ASV un citu valstu sadarbības veicināšana diplomātiskā ceļā. Departaments pārstāv valsti dažādās starptautiskās organizācijās, pārrunā un slēdz līgumus dažādos jautājumos, koordinē un atbalsta ASV starptautisko aģentūru darbību, kā arī pieņem oficiālas valsts vizītes.

Iekšlietu departaments¹²

Iekšlietu departaments pārvalda un sargā lielāko daļu federālo īpašumu. Šī departamenta funkcijas ir diezgan atšķirīgas no citu valstu iekšlietu ministrijām, kas fokusējas uz policijas un drošības jautājumiem, jo tā darbības laukā ir ASV dabas resursu – zemes, ūdeņu, enerģētikas u.c. pārvalde un aizsargāšana.

⁵ <http://www.energy.gov/>

⁶ <http://www.hhs.gov/>

⁷ <http://www.dhs.gov/index.shtm>

⁸ <http://www.hud.gov/>

⁹ <http://www.usdoj.gov/>

¹⁰ <http://www.dol.gov/>

¹¹ <http://www.state.gov/>

¹² <http://www.doi.gov/>

Valsts kases departaments¹³

Departamenta funkcija ir ASV naudas pārvalde – naudas un pastmarku izdošana, federālo nodokļu iekasēšana, federālā budžeta pārvalde, nacionālo banku pārvalde, konsultēšana valsts fiskālās politikas jautājumos, federālo finansu un nodokļu likumu ieviešana utt.

Transporta departaments¹⁴

Departaments nodarbojas ar dažādiem transporta jautājumiem. Tā misija ir „kalpot ASV, nodrošinot ātru, drošu, racionālu, pieejamu un ērtu transporta sistēmu, kas ir saskaņā ar valsts interesēm un uzlabo dzīves līmeni ASV iedzīvotājiem šodien un nākotnē”.

Veterānu lietu departaments¹⁵

Veterānu lietu departaments nodrošina kara veterānu aprūpes sistēmu un pēc savas nozīmes arī ir pielīdzināms ministrijai. Departamenta gada budžets pārsniedz 70 miljardu USD un aptuveni 230000 darbinieku strādā departamenta medicīnas centros, klīnikās, palīdzības centros un kapsētās visā valstī. Departamenta galvenā funkcija ir veselības aprūpe kara veterāniem par samazinātu samaksu.

Tiesu sistēma¹⁶

ASV tiesu vara ir atdalīta no likumdevēja varas un izpildvaras. Ir trīs veidu vispārīgās tiesas – Augstākā tiesa, apgabalu tiesas (šobrīd ir 10 apgabalu tiesas, attiecīgi vairāki štati ir apvienoti vienā apgabalā) un štatu tiesas. Bez vispārīgajām tiesām darbojas arī īpašas tiesas – maksātnespējas, nodokļu, privātīpašuma, starptautiskās tirdzniecības, federālo prasību, armijas apelācijas un federālo iecirkņu apelācijas tiesas.

Atsevišķi no šīs tiesu sistēmas, bet ne pilnīgi neatkarīgi darbojas arī katra ASV štata tiesu sistēmas, kurām katrai ir savi likumi un savi tiesas procesi. Lieta var tikt iesniegta apelācijai federālajā tiesā tikai tad, ja tā ir saistīta ar ASV Konstitūciju vai kādu no valsts likumiem vai līgumiem. Katra štata augstākā tiesa ir galīgā autoritāte, interpretējot konkrētā štata likumus un konstitūciju.

Štatu valdības un pašvaldības

Štatu valdībām ir vislielākā ietekme uz iedzīvotāju ikdienas dzīvi. Katram štatam ir sava rakstīta konstitūcija, kas lielākoties ir ļoti līdzīga ASV Konstitūcijai, un savi likumi, kas var būt atšķirīgi dažādos štatos. Arī štatu valdības tāpat kā federālā valdība sastāv no trīs daļām – likumdošanas, izpildu un tiesu orgāna. Katra štata augstākā amatpersona ir gubernators un katram štatam ir vēlēts likumdošanas orgāns (divpalātu, izņemot Nebraskas štatu). Katram štatam ir sava tiesu sistēma ar mīrtiesām kā zemākajām tiesām un augstāko tiesu priekšgalā. Tiesnešu iecelšana ir atšķirīga katrā štatā.

Pašvaldību institūcijas parasti ir pilsētas vai apgabala valdes, kas pieņem likumus pielietojamus tikai konkrētajā pilsētā vai apgabalā. Lielākoties šie likumi ir saistīti ar satiksmes, alkohola tirdzniecības un dzīvnieku turēšanas jautājumiem. Taču dažos apgabalos valdei ir tiesības arī ieturēt nodokļus un uzturēt arī likuma uzraudzības aģentūras.

Politiskās partijas

Lai arī ASV dibināšanas pirmsākumos, pastāvēja uzskats, ka politiķiem jābūt individuālām personām, nevis piederīgiem pie kādas partijas, valstī tomēr izveidojās divpartiju sistēma, kuras pamatā ir divu lielāko partiju – republikāņu un demokrātu – valdīšana. Protams, paralēli šīm partijām eksistē arī citas partijas, taču atbalsts tām nav pietiekoši liels, lai mažoritārās balsošanas rezultātā iegūtu vietu valdībā. Taču jāatzīmē arī tas, ka republikāņu un demokrātu pārstāvji ir atšķirīgi dažādos ASV štatos, līdz ar to ASV valdība var tikt uzskatīta arī par „100 partiju sistēmu”.

ASV politisko partiju darbības principi ir ļoti brīvi organizēti – it īpaši divām lielākajām partijām nav nekādas formālas organizācijas valsts līmenī, kas kontrolētu dalību, aktivitātes vai politisko nostāju (politiķis var kļūt par demokrātu vai republikāni, to publiski paziņojot). Rezultātā ASV politiskajām partijām nav centralizētas organizācijas un nav arī pilnībā vienotas ideoloģijas.

Federālajā līmenī gan republikāņiem, gan demokrātiem ir sava nacionālā komiteja, kas ir kā centrs līdzekļu piesaistei un kampaņām, it īpaši prezidenta vēlēšanām. Komitejas uzbūve ir atšķirīga katrai partijai, taču lielākoties tā tiek sastādīta no katra štata pārstāvjiem, saistītajām organizācijām un citām partijai svarīgām personām.

¹³ <http://www.treas.gov/>

¹⁴ <http://www.dot.gov/>

¹⁵ <http://www.va.gov/>

¹⁶ <http://www.supremecourtus.gov/index.html>, <http://www.uscourts.gov/>

Nacionālajai komitejai nav tiesību regulēt katra individuāla partijas biedra aktivitātes. Šādas partiju sistēmas dēļ ir grūti definēt partijas līderus, taču par tādiem tiek uzskatīti tie, kas ir ieguvuši augstus amatus valdībā.

Demokrātu partija¹⁷

Demokrātu partija ir otra vecākā partija pasaulē un tās pirmsākumi meklējami 1792. gadā, kad Tomass Džefersons nodibināja partiju, lai cīnītos pret elitāro Federālistu partiju. 2007. -2009. gada senātā demokrātu partijai pēc divu gadu pārtraukuma atkal ir izdevies iegūt tikpat balstu, cik republikāņiem (49%)¹⁸, turklāt partijai ir ievērojams vairākums pārstāvju palātā – 53.3%.

Ievērojamākais Demokrātu partijas pārstāvis ir iepriekšējais ASV prezidents **Bils Klintons**.

Demokrātu partija ir sadalīta vairākās frakcijās, no kurām ievērojamākās ir:

- Centristu frakcija, kas savos uzskatos dažos jautājumos līdzinās republikāņiem, atbalsta militāro darbību (t.sk. arī Irākā) un vēlas samazināt valdības labklājību, tādējādi apgalvojot, ka viņu idejas ir saskaņā ar vairumu ASV iedzīvotāju.
- Progresistu frakcija, saukta arī par sociāli liberālo frakciju, ir visaktīvākā partijas opozīcijas partija, kas mudina būt kritiskākiem pret Republikāņu partijas ierosinājumiem, līdz ar to ir veidojusi opozīciju karam Irākā, ekonomikas un sociālajam konservatīvismam, kā arī pārāk lielai biznesa ietekmei uz valdību.
- Darba frakcija ir viena no vissvarīgākajām demokrātu partijas daļām, jo tā ir plaša mēroga politiska organizācija, kas piegādā partijai lielāko daļu līdzekļu. Frakcijas interesēs ir jautājumi, kas skar minimālo algu, pensijas, veselības apdrošināšanu utt. Lielākā daļa frakcijas biedru saskata līdzību ar progresistu frakciju.
- Liberāļu frakcija ilgu laiku bija dominējošā frakcija partijā. Frakcija atbalsta abpusēji izdevīgu tirdzniecību un citas mazāk konservatīvas ekonomikas politikas, kā arī ir par militāro darbību samazināšanu.
- Konservatīvistu frakcija ir tā konservatīvistu daļa, kas ir saglabājusies partijā, neskatoties uz to, ka vairākums ir pārgājis uz republikāņu partiju. Šādas frakcijas eksistence ir skaidrojama ar to, ka tās biedri pilnībā neatbalsta republikāņu uzskatus tādos jautājumos kā tirdzniecība, nodokļi un cilvēktiesības, līdz ar to paliek uzticīgi Demokrātu partijai.

Republikāņu partija¹⁹

Republikāņu partija tika nodibināta 1854. gadā valsts ziemeļu iedzīvotājiem, kas pauda neapmierinātību ar verdzības paplašināšanu. Politiskajā arēna Republikāņu partija tiek uzskatīta par daudz sociāli konservatīvāku un ekonomiski neoliberalāku kā Demokrātu partija. Šobrīd partijai ir 49% balsu senātā (tik pat cik republikāņiem), bet tikai 46.4% balsu pārstāvju palātā.

Republikāņi uzskata, ka privātajam sektoram un iedzīvotājiem ir jāļauj vairāk kontrolēt pašiem sevi tā vietā, lai to darītu valdība. Taču galvenā republikāņu ideoloģija ir tas, ka nekas netiek dots, bet tiek nopelnīts, līdz ar to neviens nav parādā. Šādu uzskatu sekas ir republikāņu centieni panākt vienādas nodokļu likmes, minimizēt sociālās palīdzības programmas un izturēties pret visiem iedzīvotājiem vienlīdzīgi. Partija cenšas noturēt konservatīvu nostāju sociālos jautājumos un liberālu nostāju ekonomikas jautājumos.

Ievērojamākais republikāņu pārstāvis ir **Džordžs Bušs**, pašreizējais ASV Prezidents.

Trešās partijas

Konstitūcijas partija²⁰

Konstitūcijas partija ir sociāli konservatīva, bet ekonomiski liberāla trešā partija, kas sākotnēji tika nodibināta kā ASV nodokļu maksātāju partija 1992. gadā. Šī partija ir trešajā vietā, ņemot vērā visus balsotājus, no kuriem lielākā daļa nāk no Kalifornijas un Nevadas štata. Partija ir arī apsvērusi apvienošanās iespēju ar citām partijām, t.sk. arī ar Reformu partiju.

Zaļā partija²¹

Zaļā partija ASV ir darbojusies kā trešā partija kopš 1980. gada un ir pieskaitāma liberālām partijām. Taču, gluži kā jebkura cita ASV trešā partija, nevar lepoties ar augstām amatpersonām savu biedru starpā – partija galvenokārt darbojas pašvaldību līmenī. Zaļā partija atzīst decentralizāciju un vietējo autonomiju, nevis hierarhisku struktūru veidošanu, kas atspoguļojas arī partijas uzbūvē.

¹⁷ <http://www.democrats.org/>

¹⁸ <http://www.senate.gov/>

¹⁹ <http://www.gop.com/>

²⁰ <http://constitutionparty.com/>

²¹ <http://www.gp.org/>

Liberāļu partija²²

Liberāļu partija tika dibināta 1971. gadā un tā apgalvo, ka tā ir lielākā trešā partija. Liberāļu partijas uzskatu bāze ietver vairākus libertārisma filozofijas elementus, atbalstot vienlaicīgi ekonomisko un sociālo brīvību.

Reformu partija²³

Reformu partija tika nodibināta 1995. gadā ar mērķi radīt dzīvotspējīgu alternatīvu demokrātu un republikāņu partijām. Partijas uzskatu platforma iekļauj bezdeficīta budžeta nodrošināšanu, kampaņu finansējuma reformu, imigrācijas likumu ieviešanu, brīvas tirdzniecības oponentu, kā arī valdīšanas laika ierobežojuma ieviešanu Pārstāvju palātas locekļiem un senatoriem.

²² <http://www.lp.org/>

²³ <http://www.reformpartyusa.org/>